

Raadsvoorstel

Onderwerp

Gemeentefonds Decemercirculaire 2021

Begrotingswijziging

Nr. 5 van 2022

Datum raadsvergadering

28 juni 2022

Portefeuillehouder

A.L. Wisseborn

Organisatie onderdeel

E-mail opsteller

gijjsbert.heij@stichtsevecht.nl

Telefoonnummer opsteller

0346254561

Registratie nummer

Z/21/254914 VB/22/98156

Aan de gemeenteraad

Voorgesteld Besluit

1. Bij de opstelling van de Programmarekening 2021:
 - de extra middelen uit het Corona-compensatiepakket voor 2021 (€ 256.677) toe te voegen aan de Risicoreserve Corona.
 - de in 2021 ontvangen middelen voor een robuust rechtssysteem en het versterken van de gemeentelijke dienstverlening (€ 320.115) via een budgetoverheveling voor dit project in 2022 in te zetten.
 - de ontvangen doeluitkering voor de Erfgoed deal (€ 317.000) ook voor de Erfgoed deal in te zetten.
 - nader te besluiten over de inzet van de overige doeluitkeringen.
 - het resterende negatieve saldo van de overige mutaties (€ 22.338) op te vangen door de inzet van de stelpost Achteruitgang algemene uitkering.
 - de nabetaling van de algemene uitkering over het uitkeringsjaar 2019 (€ 130.000) toe te voegen aan de stelpost Achteruitgang algemene uitkering.
2. De extra middelen uit het Corona-compensatiepakket voor 2022 (€ 91.900) toe te voegen aan de Risicoreserve Corona.
3. De 5^e begrotingswijziging van 2022 vast te stellen.

Samenvatting

De Decemercirculaire is normaliter een informerende Gemeentefondscirculaire. De in 2021 aangevraagde doeluitkering Erfgoed deal is voor € 317.000 toegekend. In de Decemercirculaire 2021 zijn niet alleen wijzigingen opgenomen voor 2021 maar ook voor de jaren na 2022. De Gemeentefondscirculaire laat voor Stichtse Vecht vanaf 2021 een positief meerjarenbeeld zien. Wel merken wij hierbij op dat gemeenten in de komende jaren ook te maken met diverse risico's, zoals vanaf 2023 de gevolgen van de herijking van het Gemeentefonds. Het nieuwe Kabinet moet hierover nog een besluit nemen. Het Rijk verwacht de nieuwe verdeling van het Gemeentefonds in de Meicirculaire 2022 te kunnen publiceren. Om een financieel solide gemeente te kunnen blijven stellen wij u voor om de huidige extra middelen uit de taakmutaties aan de stelpost Achteruitgang algemene

uitkering toe te voegen. En bij de Kadernota 2023 een nadere afweging te maken over de inzet van deze middelen.

Wij stellen de gemeenteraad voor om de extra middelen in 2021 (€ 256.677) en 2022 (€ 91.900) uit het Corona-compensatiepakket toe te voegen aan de Risicoreserve Corona. En deze middelen bij de Programmarekening 2021 en de Bestuursrapportage 2022 in te zetten om de hogere kosten en de lagere inkomsten in 2021 als gevolg van de Corona-maatregelen zoveel mogelijk op te vangen.

Bijlagen

1. Raadsbesluit
2. Decembercirculaire Gemeentefonds 2021
3. 5^e begrotingswijziging van de Programmabegroting 2022
4. Raadsinformatiebrief

Doel en beoogd maatschappelijk effect

De raad te informeren over de financiële consequenties van de Decembecirculaire 2021 van het Gemeentefonds. En via de bijgevoegde begrotingswijziging de benodigde begrotingsbijstellingen opnemen in de Programmabegroting 2022.

Relatie met bestaand beleid en regelgeving

In de Financiële verordening gemeente Stichtse Vecht 2019 (ex artikel 212 Gemeentewet) is bepaald dat de raad gedurende het begrotingsjaar via begrotingswijzigingen de begroting kan aanpassen.

Argumenten

1. Financieel perspectief 2021-2025

De Decembecirculaire laat voor Stichtse Vecht een positief resultaat zien voor de jaren 2021 t/m 2025. Hiermee wijzigt het financieel meerjarenperspectief zoals dat is opgenomen in de Programmabegroting 2022-2025.

2a. Coronacompensatie

In de Decembecirculaire zijn voor de jaren 2021 (€ 256.677) en 2022 (€ 91.900) extra middelen Coronacompensatie toegekend aan Stichtse Vecht. Conform de beleidslijn houden wij deze middelen beschikbaar voor de gevolgen van de Coronacrisis. Wij stellen voor deze middelen toe te voegen aan de Risicoreserve Corona. En informeren u bij de Programmarekening 2021 en de Bestuursrapportage 2022 over de inzet van deze middelen.

2b. Robuust rechtssysteem en versterken gemeentelijke dienstverlening

Het Kabinet heeft in reactie op het rapport Ongekend onrecht van de Parlementaire Onderzoekingscommissie Kinderopvangtoeslag aangekondigd dat maatregelen nodig zijn om de dienstverlening aan mensen in een kwetsbare positie te verbeteren. Deze verbeteringen zijn zowel op Rijksniveau als op gemeentelijk niveau. Tot en met 2027 worden hiervoor extra middelen aan gemeenten beschikbaar gesteld. Wij stellen u voor om de voor 2021 ontvangen middelen (€ 320.115), die niet meer in 2021 voor dit doel kunnen worden uitgegeven, bij de jaarrekening 2021 wel hiervoor te bestemmen.

2c. Erfgoed deal

De gemeenteraad heeft op 26 januari 2021 ingestemd met het aanvragen van een rijksbijdrage voor de Erfgoed deal. In de Decembecirculaire 2021 is de toekenning van deze aanvraag (€ 317.000) opgenomen. Wij stellen u voor om deze middelen bij de jaarrekening 2021 ook hiervoor te bestemmen.

2d. Solide financieel beleid

Zoals vermeld in het Collegewerkprogramma staan wij voor een financieel solide beleid.

Algemene Uitkering

De Algemene uitkering laat als gevolg van de ontwikkelingen uit de Decembecirculaire 2021 ten opzichte van de Septembercirculaire 2021 het volgende beeld op hoofdlijnen zien:

Hoofdlijn Decemercirculaire 2021	2021	2022	2023	2024	2025
Raming Septemercirculaire 2021	88.671.001	93.781.723	93.011.050	94.497.287	96.479.862
Raming Decemercirculaire 2021	89.716.270	94.537.154	93.447.968	94.817.415	96.993.713
Bruto effect Decemercirculaire 2021	1.045.268	755.431	436.918	320.129	513.851
Betreft:					
- aanvullende Coronacompensatie	256.677	91.900			
- diverse (taak)mutaties	400.637	474.425	478.705	477.149	490.338
- diverse doeluitkeringen	410.292				
- overige mutaties	-22.338	189.106	-41.787	-157.020	23.513
Bruto effect Decemercirculaire 2021	1.045.268	755.431	436.918	320.129	513.851

+ = voordeel, - = nadeel

Corona-compensatiepakket

In de Decemercirculaire 2021 is een aanvulling op het Corona-compensatiepakket voor 2021 en 2022 opgenomen. Wij stellen u voor om deze middelen voor 2021 (€ 256.677) en voor 2022 (€ 91.900) te storten in de Risicoreserve Corona. Bij de Jaarrekening 2021 en de Bestuursrapportage 2022 zullen wij u de voorstellen doen voor de inzet van deze bestemmingsreserve.

Hoofdlijnen Corona-compensatiepakket 2021 en 2022	2021	2022
Extra kosten verkiezingen		91.900
Meerkosten Jeugdzorg	71.219	
Meerkosten wmo	64.575	
Lokale cultuur	120.883	
Totaal Corona-compensatiepakket	256.677	91.900

+ = voordeel, - = nadeel

Hoofdlijnen (taak)mutaties

Voor een aantal gemeentelijke taken wijzigt in deze circulaire de bijdrage die we krijgen uit het Gemeentefonds (de zogenaamde taakmutaties). Dit bijvoorbeeld als gevolg van gewijzigde regelgeving. Conform de gebruikelijke werkwijze stellen wij u voor om deze middelen vanaf 2022, in afwachting van nadere besluitvorming door de gemeenteraad, toe te voegen aan de stelpost Achteruitgang algemene uitkering.

Robuust rechtssysteem en versterken gemeentelijke dienstverlening

Het Kabinet heeft in reactie op het rapport Ongekend onrecht van de Parlementaire Ondervragingscommissie Kinderopvangtoeslag aangekondigd dat maatregelen nodig zijn om de dienstverlening aan mensen in een kwetsbare positie te verbeteren. Deze verbeteringen zijn zowel op Rijksniveau als op gemeentelijk niveau. Tot en met 2027 worden hiervoor extra middelen aan gemeenten beschikbaar gesteld. Wij stellen u voor om de voor 2021 ontvangen middelen (€ 320.115), die niet meer in 2021 voor dit doel kunnen worden uitgegeven, bij de jaarrekening 2021 wel hiervoor te bestemmen. In 2022 zullen wij u een voorstel doen voor de inzet van de toegekende middelen tot en met 2027.

Hoofdpijnen Taakmutaties Decembercircularre 2021	2021	2022	2023	2024	2025
Robuust rechtstelsysteem en gemeentelijke dienstverlening					
Robuust rechtsbeschermingsstelsysteem	70.121	72.947	81.078	82.465	84.723
Versterking ondersteuning wijkteams	129.644	134.832	136.088	138.402	142.193
Impuls integraal werken	102.228	17.211	9.744		
Systeempleren	18.131	18.936	19.162	19.523	20.085
Subtotaal robuust rechtstelsysteem en gemeentelijke dienstverlening	320.125	243.927	246.071	240.390	247.001
Jeugdhulp	51.360				
Kwaliteitsborging bouw- en woningtoezicht	29.152				
Salarislasten zorgdomein (jeugd)		108.505	108.460	109.579	111.953
Salarislasten zorgdomein (wmo)		121.994	124.174	127.180	131.385
Totaal	400.637	474.425	478.705	477.149	490.338

+ = voordeel, - = nadeel

Hoofdpijnen Doeluitkeringen

Het Gemeentefonds kent ook diverse doeluitkeringen, dit zijn rijksbijdragen voor een specifiek doel. Zo is in de Decembercircularre 2021 opgenomen dat onze aanvraag voor de doeluitkering 'Erfgoed deal' is gehonoreerd. Wij ontvangen voor dit project € 317.000 in 2021. Voor 2021 kan de gemeenteraad geen begrotingswijziging meer vaststellen, daarom stellen wij voor om bij de Jaarrekening 2021 deze middelen te bestemmen voor de uitvoering van het project Erfgoed deal in 2022. Tevens ontvangen wij een doeluitkering voor het opvangen van de exploitatietekorten 2021 van Sociale Werkbedrijven (Kansis) in de periode van 1 januari 2021 tot 1 oktober 2021 (€ 66.729). In de begroting van Stichtse Vecht draagt de gemeente het nadeel van Kansis. Bij de Jaarrekening 2021 zullen wij u voorstellen om deze middelen ook voor de genoemde doelen in te zetten. Besluitvorming over het opvangen van de exploitatietekorten in de laatste maanden van 2021 moet nog plaatsvinden.

Hoofdpijnen Doeluitkeringen Decembercircularre 2021	2021	2022
Einde lening inburgeringsplichtig (DU)	9.914	
Erfgoed deal (DU)	317.000	
Inburgering (IU)	16.649	
Participatie (IU)	66.729	
Totaal	410.292	0

+ = voordeel, - = nadeel

Overige mutaties

Financiële consequenties 2021

In de Bestuursrapportage 2021 komt het verwachte nadelig begrotingssaldo reguliere activiteiten uit op € 3.359.093. Zoals in het raadsvoorstel van de Septembercircularre 2021 is beschreven daalt het nadelige begrotingssaldo 2021 door de extra middelen uit de Septembercircularre 2021 tot € 2.527.406.

De verdeling van de algemene uitkering 2019 is geactualiseerd. Hierdoor ontvangen wij over 2019 nog ongeveer € 130.000. Wij stellen u voor om hiermee het financiële nadeel van de overige mutaties (€ 22.338) voor 2021 op te vangen en het restant toe te voegen aan de stelpost Achteruitgang algemene uitkering. Het verwachte nadelig saldo 2021 uit reguliere activiteiten komt dan uit op € 2.419.744. Bij de Jaarrekening 2021 zal het uiteindelijke saldo, na bestemming, worden verrekend met de algemene reserve.

Financiële consequenties 2022

Wij stellen u voor om het positieve saldo van de overige mutaties uit de Decemercirculaire 2021 (€ 189.106) voorlopig beschikbaar te houden in de stelpost Achteruitgang algemene uitkering. Dit conform de gebruikelijke werkwijze. In de bijgevoegde 5^e begrotingswijziging voor 2022 is dit verwerkt.

Financiële consequenties 2023 en volgende jaren

In het voorstel van de Septemercirculaire 2021 is een indicatieve begrotingsprognose opgenomen voor het meerjarenperspectief 2023-2025. Hieronder is deze indicatie, op basis van het bestaande beleid, aangevuld met de uitkomsten van de Decemercirculaire 2021. Hieruit blijkt dat het geprognosticeerde begrotingssaldo weliswaar is verbeterd, maar dat de financiële druk op onze meerjarenbegroting hoog is en omgeven is met grote onzekerheden rond de herijking van het Gemeentefonds en de compensatiebedragen voor de Jeugdzorg 2023 en verder. Het begrotingssaldo kan in de komende maanden nog wijzigen door raadsbesluiten.

Indicatie Begrotingsprognose	2021	2022	2023	2024	2025
Nieuw geprognosticeerde begrotingssaldo (Begroting 2022)	-3.359.093	412.570	-1.109.295	-209.343	-782.221
In afw. achtung besluitvorming bij Kadernota toevoegen stelpost Achteruitgang AU					
Effect Septemercirculaire 2021	831.687	1.917.402	2.160.633	2.144.487	2.151.636
Begrotingssaldo indicatie na Septemercirculaire 2021	-2.527.406	2.329.972	1.051.338	1.935.144	1.369.415
Effect Decemercirculaire 2021	107.662	663.531	436.918	320.129	513.851
Begrotingssaldo indicatie na Decemercirculaire 2021	-2.419.744	2.993.503	1.488.256	2.255.272	1.883.266
Herijking Gemeentefonds (stand augustus 2021)			-986.383	-1.985.006	-2.196.589
Jeugdzorg 100% i.p.v. 75% na Kabinetsbesluit			959.027	900.325	829.750
Nieuw kabinet extra besparing jeugdzorg t.o.v. 100% arbitragebedragen				-259.000	-1.362.000
Begrotingssaldo indicatie	-2.419.744	2.993.503	1.460.900	911.592	-845.573

+ = voordeel, - = nadeel

Voor de jaren na 2023 zijn de besluiten van het nieuwe Kabinet over de Herijking en de compensatie voor de gestegen kosten in de Jeugdzorg bepalend voor ons financieel meerjarenperspectief. Wij verwachten dat informatie over deze besluitvorming op z'n vroegst zal worden opgenomen in de Meicirculaire 2022. Bij het opstellen van de Kadernota 2023 zullen wij uitgaan van de dan bekende informatie. In het voorwoord in de Begroting 2022 is al aangegeven dat de organisatie voorstellen voorbereidt om bij de Programmabegroting 2023 te kunnen komen tot een sluitende meerjarenbegroting.

Kanttekeningen

Uitspraak arbitragecommissie Jeugdzorg

In de Programmabegroting 2022 – 2025 is geanticipeerd op de besluitvorming van het nieuwe Kabinet over de structurele compensatie van de gestegen kosten in de Jeugdzorg. Conform de landelijke richtlijn is vanaf 2023 75% van het compensatiebedrag opgenomen. Op z'n vroegst zal de besluitvorming van het nieuwe Kabinet hierover worden opgenomen in de Meicirculaire 2022. Het is mogelijk dat het compensatiebedrag lager zal liggen dan nu verwacht. Daarnaast kan het nodig zijn dat, op grond van landelijke regelgeving, er beheersmaatregelen moeten worden doorgevoerd (zoals bijvoorbeeld de invoering van een eigen bijdrage). Bij het opstellen van de Kadernota 2023 zullen wij de laatst bekende informatie betrekken.

Coalitieakkoord nieuw Kabinet

In het Coalitieakkoord 2021-2025 'Omzien naar elkaar, vooruitkijken naar de toekomst' van het nieuwe Kabinet is in lijn met de uitspraak van de commissie van wijzen additionele financiering voor de jeugdzorg beschikbaar gesteld. Vanaf 2024 worden in aanvulling op de huidige

hervormingsagenda extra beleidsmaatregelen in de jeugdzorg genomen. Daarbij kan gedacht worden aan (een combinatie van) normeren van de behandelduur of het introduceren van een eigen bijdrage. In de budgettaire bijlage van het coalitieakkoord is in 2024 een extra besparing ingeboekt van € 100 miljoen en vanaf 2025 structureel € 0,5 miljard. Uitgaande van de nu beschikbare gegevens zou dit voor Stichtse Vecht resulteren in 2024 een nadeel van ongeveer € 259.000 en voor 2025 een nadeel van ongeveer € 1.362.000 ten opzichte van de 100% arbitragebedragen. In de Meicirculaire 2022 zal definitief bekend worden welke bedragen Stichtse Vecht voor 2023-2026 zal ontvangen.

Herijking verdeling Gemeentefonds

Op dit moment zijn de daadwerkelijke uitkomsten van de herijking van het Gemeentefonds (ingangjaar 2023) nog niet bekend. Het onlangs aangetreden Kabinet zal naar verwachting op z'n vroegst begin 2022 een aangepast Herijkingsvoorstel opstellen. In het huidige voorstel, stand augustus 2021, is Stichtse Vecht een nadeelgemeente. Het geraamde nadeel loopt op tot € 2.196.589 in 2025 (€ 33 per inwoner). In samenwerking met regiogemeenten is een reactie gezonden aan de desbetreffende bewindspersonen. Hierin is benadrukt dat de Herijking geen oplossing is voor de financiële druk waarvoor gemeenten nu geplaatst worden. Een vergroting van het Gemeentefonds is dat wel. Hierbij wordt aangesloten op de lijn die de VNG richting het Kabinet inneemt. Deze lijn is kortgezegd alleen instemmen met een herijking van het Gemeentefonds als het nieuwe Kabinet structureel extra middelen voor de Jeugdzorg aan het Gemeentefonds toevoegt.

Onlangs heeft de Raad voor het Openbaar Bestuur een kritische reactie gepubliceerd op het huidige herijkingsvoorstel. In december 2021 heeft het ministerie een aantal overzichten gepubliceerd waarin het geraamde nadeel voor Stichtse Vecht minder oploopt (naar € 23 per inwoner in plaats van € 33 per inwoner) dan in de raming van augustus 2021. Wel loopt in deze overzichten het nadelige effect van de invoering van het woonplaatsbeginsel in de Jeugdzorg voor ons op van € 2 tot € 4 per inwoner. Op landelijk niveau wordt verwacht dat de overgang naar het woonplaatsbeginsel per 2023 budgettair neutraal verloopt. Op dit moment is het nog niet duidelijk op welke wijze deze aanpassing voor onze gemeente zal doorwerken in de kosten van de Jeugdzorg. De in december 2021 geplaatste overzichten over uitkeringsjaar 2019 zien wij als een tussenbericht om te komen tot het daadwerkelijke wetsvoorstel voor uitkeringsjaar 2023. Wij verwachten dat de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties binnenkort inhoudelijk zal reageren op de kritische reactie van de Raad voor het Openbaar Bestuur. En een aangepast herijkingsvoorstel per 2023 zal publiceren. Wij volgen deze ontwikkelingen en zullen de gemeenteraad hierover bij het voorstel van de Meicirculaire 2022 nader informeren.

Bijstelling maatstaven

Voor de berekening van de Decemercirculaire 2021 is gebruik gemaakt van de op dit moment beschikbare maatstafgegevens. Voor het doorrekenen van de financiële effecten van de volgende Gemeentefondscirculaire zullen wij gebruikmaken van de op dat moment beschikbare gegevens.

Normeringssystematiek

In de jaren voor 2020 kon het accres van één uitkeringsjaar tussen de verschillende circulaire's aanzienlijk fluctueren. Een evaluatie van de werkwijze met het accres (Normeringssystematiek) is afgerond. In het eindrapport worden een drietal mogelijke alternatieven uitgewerkt om de aanzienlijke fluctuaties in één uitkeringsjaar te beperken. Deze alternatieven zijn: het herinvoeren van een tijdelijke reservering van een deel van het accres (behoedzaamheidsreserve), het bevriezen of vertragen van accresmutaties en een vaste accresomvang bij de aanvang van het regeerakkoord. Het is uiteindelijk een politiek-bestuurlijke keuze hoe het Kabinet het belang van een stabiele accresontwikkeling afweegt tegenover een actuele aansluiting van het accres op de rijksuitgaven. Wij volgen de besluitvorming op dit onderdeel en zullen u bij volgende circulaire's hierover nader informeren.

Communicatie

In de communicatie over dit voorstel is voorzien door het opstellen van een Raadsinformatiebrief (zie bijlage).

Financiën, risico's en indicatoren

In dit voorstel zijn de financiële consequenties van de Decemercirculaire beschreven. De twee aandachtspunten voor het financiële meerjarenperspectief zijn de nog door het onlangs aangetreden Kabinet te nemen besluiten over de structurele compensatiebedragen voor de Jeugdzorg en de herijking van het Gemeentefonds. Onder het kopje *Financiële consequenties 2023 en volgende jaren* is een indicatieve begrotingsprognose opgenomen voor het meerjarenperspectief 2023-2025. Het begrotingssaldo kan in de komende maanden nog wijzigen door raadsbesluiten. Bij de Kadernota 2023 zal weer een volledig geactualiseerd begrotingssaldo worden opgesteld.

22 februari 2022

Burgemeester en wethouders van Stichtse Vecht

Gemeentesecretaris
drs. F.J. Halsema

Burgemeester
drs. A.J.H.T.H. Reinders